

LOZAN PANELİ AÇIŞ KONUŞMASI

Saygıdeğer konuklar, sevgili meslektaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri, İstanbul Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş belgesi Türkiye'nin tapu senedi olan Lozan Antlaşmasının yıldönümlerini bilimsel toplantılarla kutlamak İstanbul Barosu'nun geleneğidir.

İstanbul Barosu Lozan Antlaşmasını yalnızca uluslar arası bir hukuk metni olarak görmemektedir. Milletçe çekilen acıların, katlanılan fedakârlıkların sonucu kazanılan uluslar arası bir başarı olarak değerlendirmektedir. Türk milletinin gösterdiği milli dayanışmanın, sınırsız özverinin, maddi manevi tüm varlıklarını ortaya koyarak yayılmacı, sömürgeci güçlere karşı verdiği savaşımın sonunda ulaştığı bir zafer ve onur belgesidir Lozan.

Osmanlıdan süreç içinde kopardıkları ayrıcalıkları ve istediği gibi sömürebilme imkânı veren düzenlemeleri kaybetmek istemeyen, bağımsız Türkiye'yi bir türlü içlerine sindiremeyen muhatapların uzlaşmaz tavrı nedeniyle Lozan görüşmeleri çok zor geçmiştir. Arkasında Mondros ateşkesinin teslimiyet psikolojisi yerine Mudanya ateşkesine yansıyan zafer özgüveni bulunan Türk heyetinin emperyalistlerin dayattığını reddeden tavrı nedeniyle kesintiye uğrayan görüşmeler sonucu 24 Temmuz 1923'te imzalanan antlaşma bizim açımızdan bir hukuk zaferidir.

Osmanlı hariciyesinin sinik tavrına alışkın batılıları kızdıran, zaman zaman çıldırtan Türk heyeti arkasında Türk milletinin ve TBMM'nin manevi desteğini her zaman hissetmiştir.

86.yılını coşkuyla kutladığımız Lozan Antlaşmasının Türk milleti için ne ifade ettiğinin iyi anlaşılması için yakın geçmişe kısaca göz atmak gerekmektedir.

Emperyalistlerin Osmanlı imparatorluğunu parçalama ve paylaşmaya yönelik gizli anlaşmaları Birinci Dünya Savaşı yenilgisiyle uygulama aşamasına gelmişti. İmparatorluk coğrafyasından elde kalan son vatan toprağı Anadolu'yu da paylaşıp Türk varlığını tamamen ortadan kaldırmayı öngören Sevr, 10 Ağustos 1920' de işgal altındaki İstanbul yönetimine dayatılmıştı. Sevr paçavrası, emperyalistlerce Anadolu toprağını aralarında paylaşıp, nüfuz bölgeleri oluştururken, bir yandan da kendi himayelerinde Ermenistan, Kürdistan gibi suni devletçikler kurulmasını öngörüyordu. Aciz İstanbul hükümetlerinin politikası, işgalcilerin tüm istemlerini kabul etmek, asla direnmemek üzerine kurulmuştu. Sarayın tavrı ise saltanat ve hilafetin işgalcilerin gölgesinde de olsa devamı olarak özetlenebilir. Emperyalistlerle işbirliğinin, ülkeye ve ulusa ihanetin simgeleşmiş ismi Damat Ferit ve başında bulunduğu mütareke hükümetlerinin utanç verici eylemleri belleğimizden henüz silinmemiştir. Mütareke hükümetlerinin kimi İngiliz yanlısı Şeyhülislamı'nın başta Mustafa Kemal Paşa olmak üzere Milli Mücadele önderleri için idam fetvaları kaleme almaları, işgalci sömürge orduları için duaları da unutulmamıştır!

Türk milleti, özgür ve onurlu yaşama hakkının, ekonomik ve siyasal bağımsızlığının sömürgeciler tarafından sonsuza kadar yok edilme girişiminin hukuk metni olan Sevr'e karşı direnişe geçti.

Türk milleti işgalcilerin silahlı güçlerine karşı çarpışırken, içerdeki ihanet çetelerine karşı da zorlu bir mücadele vermek zorunda kaldı. Türk halkı maddi manevi tüm varlığını ortaya koyarak, bağımsızlık savaşımında özverinin sınırlarının olamayacağını göstererek savaştı. Dış güçlere ve içerdeki işbirlikçilerinin cephe

gerisindeki ihanet girişimlerine karşı üç yılı aşkın savaşımın sonucunda barış masasına oturmaya hak kazandı.

Asırlık hesapların görüldüğü Lozan' da az önce belirttiğimiz gibi, Kurtuluş savaşımının galibi Türkler, emperyalist delegasyon temsilcilerininin barış masasında aldaticı söylemlerle örtülü çağdaş sömürge olma tekliflerini kararlılıkla reddettiler. Bu direnç ve gerekirse yeni bir savaş göze alma kararlılığı sonucu, kesintiye uğrayan görüşmeler tekrar başladı. 24 Temmuz 1923'te, özgürlüğünü kanla kazanmış bir milletin bağımsız, eşit, egemen bir devlet çatısı altında yaşamasının garanti edildiği uluslar arası antlaşma imzalandı.

Mustafa Kemal başta olmak üzere Kurtuluş Savaşı önderleri ve Türk halkı, geçmişteki olumsuzlukların yeniden yaşanmamasının ekonomik ve siyasal bağımsızlığın özenle korunmasına bağlı olduğunu biliyorlardı. 86 yıl sonra geriye baktığımızda görülen manzara iç açıcı değildir: Ekonomik ve siyasal bağımsızlık, üniter ve ulus devlet olarak yaşama konusunda irade eksikliği görülmektedir. Atatürk Türkiye'sinin temel politikası olan bu konulardaki kararlılığının yerini uluslar arası dinamiklerin yönlendiriciliği almış gibidir.

Atatürk kozanla ilgili olarak; "***Bu antlaşma Türk milleti aleyhine asırlardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşmasıyla tamamlandığı sanılmış büyük bir suikastın ortadan kalkmasını ifade eder bir belgedir.***" demektedir.

Dış dinamikler epeydir Türk milletinin Atatürk'ün mirasını reddetmesini, O' nun döneminin geçtiğini, devletin kurucu ideolojisi olmaktan ve anayasal, hukuksal metinlerden adının çıkarılmasını istemektedirler. Yine aynı çevreler Sevr' in Anadolu için öngördüğü etnik coğrafyanın doğru olduğunu, demokratikleşmek, AB' ye girmek isteyen bir Türkiye'nin bu haritanın öngördüğü biçimde yeniden yapılanmasını önermektedir.

Belirtilmelidir ki, dışarının bu tür önerilerini ülkemizde dillendiren, hatta uygulamaya koymaya çalışan iç dinamikler de hayli gelişmiştir. Dışarının Atatürksüz. Türkiye siparişinin gerçekleşmesi durumunda üniter nitelikte ulus devletin tasfiyesiyle ortaya çıkacak yapının tarikatlar ve cemaatler konfederasyonu olacağı bilinmelidir. Milli Mücadele Ankara' sının ve TBMM hükümetinin en zayıf zamanında Geyve Boğazı'nda da bozguna uğrayan Kuvay-ı İnzibatiye (Hilafet Ordusu) artıkları boşuna heveslenmesinler. Lozan'ın öcünü almak isteyen, çağdaş söylemli **Yeni Sevr'i** milletimizin önüne dayatan yeni sömürgeciler de heveslenmesinler!

Türk halkı Atatürk' ün mirasını ve Lozan'la kurulan özgür, bağımsız, üniter Türkiye Cumhuriyeti"ni sonsuza kadar yaşatma kararlılığını sürdürecektir!

Sözlerime burada son verirken, İstanbul Barosunun bundan sonra da Lozan kazanımlarını savunmaya aynı kararlılıkla devam edeceğinin bir kez daha altını çizmek isterim.

Değerli katılımcıların sunacakları tebliğlerle hepimizi aydınlatıp, konuya yeni boyutlar getirecekleri inancıyla hepinize bir kez daha hoş geldiniz diyor, İstanbul barosu adına saygılar sunuyorum. (25.07.2009)

Av. Muammer Aydın
İstanbul Barosu Başkanı